

Valgprogramforslag

VPF-1

VPF = valgprogramforslag

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder)

Har dette forslaget om kommune- og fylkessammanslåing for valprogrammet. Dette kan bli lagt inn under seksjon med namnet "Kommune og region".

"Piratpartiet mener at kommunesammenslåing skal være frivillig og støttet av innbyggerne i alle de involverte kommunene med folkeavstemming. Tilsvarende med fylkessammenslåing. I forkant av slike avstemninger skal innbyggerne være saklig informerte om fordeler og ulemper både med sammenslåing og ingen sammenslåing.

Piratpartiet overlater til hvert enkelt lokallag å anbefale sammenslåing og/eller arrangering av folkeavstemning om det. Argumentet for dette er at det er så mange lokale hensyn å ta at det er lite hensiktsmessig, og direkte vanskelig, å være kun for eller kun imot kommunesammenslåing uten at en ender opp med å overstyre viktige lokale hensyn.

Antallet innbyggere i en eller flere kommuner er ingen begrunnelse for sammenslåing. Faktorer som er relevante for vurdering av sammenslåing er lokale forhold som boligmarked, boligmonster, arbeidsmarked, eksisterende infrastruktur og behov for ny infrastruktur. Dette må samles som ett sammenslått hensyn som ses opp mot behovet for å bygge en kommuneadministrasjon og kommunaldrift som er stor nok til å gi et fullverdig kommunalt tilbud til alle kommunens innbyggere."

Begrunnelse:

Her er originaltekst frå landsmøtevedtaket i 2015:

https://wiki.piratpartiet.no/3._ordin%C3%A6re_landsm%C3%B8te#Jo_.C3.98ionen:_Piratpartiets_holdning_til_kommunesammensl.C3.A5ing

Vedtatt med 13 mot 4 stemmer:

https://wiki.piratpartiet.no/Referat_ordin%C3%A6rt_landsm%C3%B8te_2015#Forslag:_Piratpartiets_holdning_til_kommunesammensl.C3.A5inger

VPF-2

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder)

Legg til dette landsmøtevedtak frå 2014 inn i valprogrammet:

"Piratpartiet slutter opp om anbefalingen til Europarådet og de nordiske barneombud sin felles uttalelse, og ønsker å arbeide for en kjønnsnøytral lovgivning, hvor omskjæring kun kan utføres hvis en person som har nådd den alder og modenhet som kreves for å forstå nødvendig medisinsk informasjon, velger å samtykke til inngrepet uten utilbørlig press."

Dette kan bli lagt inn under overskrifta "Kosthold, helse, inkludering og omsorg"/"Helse og omsorg".

Begrunnelse:

<https://www.piratpartiet.no/2014/02/07/pressemelding/>

Avstemningsresultat på LM 2014:

https://wiki.piratpartiet.no/Referat_ordin%C3%A6rt_landsm%C3%B8te_2014#Vi_behandler_forslag_3.1:

Forslaget den gang:

https://wiki.piratpartiet.no/Sakspapirer_2._ordin%C3%A6re_landsm%C3%B8te#Pettersen.2C_Austlid.2C_Kj.C3.B8rstad.2C_Vrangsinn:_Omskj.C3.A6ring

VPF-3

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder), Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Olav Handeland (Hordaland)

Endre denne overskrifta i breiddeprogram, og bruk dette også for tilsvarende i valprogram.

"Kosthold, helse, inkludering og omsorg"

til "Helse og omsorg" OH/SMD

Begrunnelse:

Det held med «Helse og omsorg» i denne overskrifta.

VPF-4

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder), Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Olav Handeland (Hordaland)

Kryptovaluta. Legg til under overskrifta "Økonomisk politikk" eller annan passende stad under inans.

Piratpartiet vil:

- Arbeide for et moderne regelverk for Bitcoin og annen kryptovaluta
- Identifisere og peke på hvordan norsk regelverk avviker fra land og stater som er verdensledende på kryptovaluta
- Forsvare retten til bruk av anonyme betalingstjenester, kontanter såvel som digitale systemer
- Være åpne for nye, desentraliserte, løsninger for notarvirksomhet, smarte kontrakter og finans

Begrunnelse:

Er vedtatt som landsmøtevedtak i 2015, og bør vere med i valprogram

https://wiki.piratpartiet.no/images/f/fe/Lains_Kryptovaluta_og_desentralisering.pdf

Avstemming på LM 2015:

https://wiki.piratpartiet.no/Referat_ordin%C3%A6rt_landsm%C3%B8te_2015#Manuel_Lains_og_Christian_Lains:_Kryptovaluta_og_desentralisering

VPF-5

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder), Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Olav Handeland (Hordaland)

Punkt som oppleg var med i VPF-5, som ikkje passar inn i økonomi. Eg foreslår derfor å ta det med i ein seksjon om personvern eller kryptografi i valprogrammet.

- Forsvare retten til bruk av anonyme sosiale nettverk og kommunikasjonstjenester
- Forsvare retten til bruk av kryptografi og privat peer-to-peer-kommunikasjon
- Støtte opp om nye kryptografibaserte løsninger som gir individet kontroll over sin egen sensitive informasjon og identitet
- Benytte åpne, blokkjedebaserte avstemningsverktøy til å kjøre rådgivende avstemninger om aktuelle saker

Begrunnelse:

Er vedtatt som landsmøtevedtak i 2015, og bør vere med i valprogram

https://wiki.piratpartiet.no/images/f/fe/Lains_Kryptovaluta_og_desentralisering.pdf

Avstemming på LM 2015:

https://wiki.piratpartiet.no/Referat_ordin%C3%A6rt_landsm%C3%B8te_2015#Manuel_Lains_og_Christian_Lains:_Kryptovaluta_og_desentralisering

Begrunnelse for VPF-6 til VPF-9

VPF-7 til VPF-10 (se under) er omsetjing av PPI-resolusjonane som blei vedtatt på generalforsamling til Pirates Parties International i Warszawa i 2015.

Desse er med i breiddeprogram"kladden", men desse er såpass finpolerte at eg vil ha dei med i valprogrammet. Dei passar godt inn der.

Her er originalen: http://wiki.pp-international.net/Resolutions#Warsaw_GA.2C_2015

Programkomiteen kan finne passende plasseringar i valprogrammet.

VPF-6

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder), Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Olav Handeland (Hordaland)

Tilgang til medisin

Vi anser universell tilgang til medisiner og medisinsk behandling som en menneskerett.

Begrunnelse: Vi trenger mer tid på å behandle saken før vi tar den inn i VP med en bredere tekst.

VPF-7

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder), Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Olav Handeland (Hordaland)

Opphavsrett

Pirater ønsker en rettferdig og balansert opphavsrett.

Samfunnet må sikre helhetlig åpenhet, rettferdige deltakerrettigheter for sine medlemmer og mer rettferdige avtalevilkår for kunstnere.

Begrunnelse: Vi trenger mer tid på å legge inn mer enn dette før vi tar mer enn dette inn i valprogrammet. Vi har en god del opphavsrettpolitikk godt formulert i vår politikk allerede, i kjerneprogrammet.

VPF-8

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder)

Nettnøytralitet

Prinsippet om nettnøytralitet må forsterkes ved lov i alle land for å sikre sterke incentiver for investeringer, rettferdig konkurranse og likebehandling av alle i det digitale rommet.

Vi anser informasjonsfrihet som en universell menneskerettighet, og nettnøytralitet et nødvendig middel for det.

Alle må være i stand til å ha tilgang til en internettilkobling som ikke diskriminerer noen som helst tjenester eller konkurrenter. Tiltak for trafikkstyring skal bare tillates i særlige tilfeller, drives på en klar og gjennomiktig måte, og bare ha tekniske begrunnelser.

Ikke-diskriminerende tilgang til Internett må gjelde likt over hele verden. Vi avviser tiltak fra teleselskapene som truer fri adgang.

VPF-9

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder), Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Olav Handeland (Hordaland)

Borgerlønn

Piratpartiet støtter en utredning av borgerlønn og andre mindre byråkratiske ordninger som en erstatning for dagens NAV-system.

VPF-10

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder), Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Olav Handeland (Hordaland)

Legg dette inn under næringspolitikk i valprogrammet. Vil foreslå å endre overskrifta Finans til "Næringsliv og finans". Dette er henta frå det tyske valprogrammet for 2017 og tilpassa norske forhold 8 (X står nummer for kapittel i valprogram, som ikkje er fastsett enno):

Næringspolitikk

Nettverksbygging og digitalisering gjør helt nye former for produksjon, arbeid og utveksling mulig. På dette fundamentet står Piratpartiet for en fri og sosial økonomisk orden, som har utvikling og velferd for alle mennesker som mål. Økonomisk vekst er ikke det eneste målet for menneskers livskvalitet.

Piratpartiet vil konkret:

- Piratpartiet vil tilrettelegge for nye innovative næringer basert på ny teknologi.
- Piratpartiet ønsker at mennesker med gode ideer skal få støtte til å skape sine egne og andres arbeidsplasser gjennom gode støtteordninger for Gründere.
- Piratpartiet mener Innovasjon Norge er for byråkratisk og tungrodd. Vi ønsker at gründere skal skape verdier ikke fylle ut papirer og skjemaer.

- Piratpartiet ønsker å sikre den frie konkurransen gjennom å motarbeide monopoler og karteller gjennom å gripe inn mot private og offentlige monopoler og motarbeide uheldig konsentrasjon av politisk og økonomisk makt.

X.3 Økologi

Vi i Piratpartiet går inn for en bærekraftig omgang med naturressurser. Vi skal bidra til at dette potensialet utnyttes med hensyn til natur og kultur, slik at innovasjoner og arbeidsplasser oppstår over hele landet.

Piratpartiet vil konkret:

- Deler av det økonomiske utbyttet ved utnyttelse av naturressurser skal tilfalle samfunnet.
- Matvarer hører hjemme på bordet, ikke i søppelkasser. Vi ønsker å skape en retningslinje som fører til at foretak i matvare-industrien og -detaljhandelen gjøre varer, som ikke egner seg til salg men fremdeles er spiselig, tilgjengelige for allmennheten.

X.4 Forbrukervern

Vi i Piratpartiet ønsker at produsenter og tjenestetilbydere forplikter seg til å på en lett forståelig måte informere forbrukeren om sine produkter og hvordan disse fremstilles. Mulighetene som nye medier her tilbyr, burde ikke bare brukes til reklame, men derimot også til slik informasjon. Bare informerte forbrukere kan bestemme fritt hvordan de skal bruke pengene sine og dermed også utøve direkte påvirkning på tilbyderne.

X.5.2 Minstelønn som overgangsteknologi

Sosial dumping er til hinder for fri konkurranse under like vilkår og må bekjempes. For at alle mennesker skal kunne ha en verdig eksistens og kunne ta del i samfunnslivet, går vi inn for nasjonal minstelønn.

På sikt vil vi imidlertid ønsker å etablere et system for allmenn inntektssikring som borgerlønn og/eller andre ubyråkratiske ordninger som et alternativ til NAV.

X.5.3 Medbestemmelse i bedrifter

Arbeidsmiljøet er en vesentlig del av menneskers livsmiljø. Piratpartiet ønsker mer bedriftsdemokrati for ansatte og andre interessenter. Vi er positive til ansattes medeierskap og medbestemmelse i private virksomheter.

X.6 Fagorganisering

Piratpartiet støtter den frie organisasjonsretten, men også retten til å være uorganisert.

X.7 Globalisering

Piratpartiet er for internasjonalt samarbeid mellom mennesker. Internett med sine ubegrensede muligheter blir her en viktig økonomisk faktor, som går langt utover nasjonal politikk. Globalisering skal tjene felles velferd for alle mennesker, og globalisering skal tjene mennesker ikke selskaper.

VPF-11

Forslag fra Targeir Attestog (Aust-Agder).

Legg dette inn i seksjonen "Samferdsel og infrastruktur" i valprogrammet.

«Den digitale revolusjonen i det offentlige rom er fullt i gang, og klimaendringene krever ny miljøvennlig mobilitet. Infrastrukturen i våre byer, tettsteder og bygder og måtene som vi reiser mellom disse på, vil endre seg stort i fremtiden. Piratpartiet ønsker å legge til rette for effektivisering av kollektivtransport og for selvstyrte, og med det også førerløse drosjer og minibusser.

Noen arealer som i dag brukes til trafikk ønsker vi med denne effektiviserigen å forme om til grønt- eller rekreasjonsområder, slik at de lokale innbyggerne får økt livskvalitet.

Begrunnelse:

Dette er basert på seksjon om samferdsel i valprogrammet til Piratpartiet i Tyskland for 2017 og er tilpassa norske forhold.

VPF-12

Forslag frå Steinar Holstad (Møre og Romsdal?)

Legg til dette i kapittel/seksjon om idrett i valprogrammet:

«Partiet vil fremme forslag for 1 milliard kroner til utbygging av ishaller i områder av landet med svak dekning i neste stortingsperiode.»

Begrunnelse:

Det finst rundt 45 ishaller i Norge. Sverige har nesten ti ganger so mange ishaller- spredd rundt i heile landet. I Norge er det fleire fylker uten ishalltilbud og med omtrent manglande tilbud. Isidretter som ishockey og curling er veldig populære ungdomstiltak i områder der haller er etablert. Ein hall vil koste om lag 50 millioner kroner og ein ekstraløyving vil gi muligheita til fleire ishaller spredd rundt i det ganske land.

Sjå hockey.no for meir info. Spesifike tal og summar gjer det lettare å nå fram i media med eit budskap.

VPF-13

Forslag fra Thomas Gramstad (Oslo).

Til Valgprogrammet (samferdsel)

Piratpartiet vil fjerne Elbil-privilegiene (fordeler og subsidier).
Piratpartiet vil gjøre det dyrere og mer tungvint å bruke fossilbil slik at elbiler i stadig større grad vil erstatte fossilbiler, uten at den totale bilbruken går opp.
Overskuddet fra bil- og veiavgifter skal brukes til å utvikle og bygge opp kollektivtransport.

Begrunnelse:

Jo lavere terskel for å bruke elbil, jo mer konkurrerer elbilen med kollektivtransport, sykling og gange. Det vil si at den totale bilbruken øker, med alle miljøproblemene det medfører -
- arealbruk, køer/støy, asfaltslitasje/veistøv m.m.m.

Elbilene er kollektivtransportens største konkurrent når de har spesielle privilegier. Derfor må vi kutte subsidier og fordeler for elbiler. Elbilen er en helt vanlig bil og det er ingen grunn til å fortsette å gi den fordeler. Til gjengjeld må prisene på fossilbiler opp tilsvarende mye slik at det fortsatt er fordelaktig å kjøpe elbil. Også bruken av fossilbil må bli dyrere slik at elbilen også er billigere i bruk enn fossilbil.

Se også: Grønn privatbilisme,

<https://steigan.no/2017/07/19/gronn-privatbilisme/>

VPF-14

Forslag fra Svein Mork Dahl (Aust-Agder).

“Tannhelse må inn på lik linje med resten av kroppen i den offentlig egenandelsordningen. Dårlige tenner er i dag et fattigdomsproblem, og .en ordning der tenner blir behandlet på lik linje med resten av kroppen vil avhjelpe dette.”

Hvorfor:

Som vi alle vet befinner tennene seg inne i munnen, mer eller mindre på rekke og rad, med andre ord så er tennene en del av kroppen. Eller er de egentlig det? I følge det offentlige er de kun en del av kroppen til du er 18 år. Etter det må du begynne å betale alt selv, om du da ikke har en kronisk tann- eller tannkjøttsykdom.

Å utsette tannlegebesøk i lang tid kan få alvorlige konsekvenser. Det starter med dårlig ånde, tannstein, misfargede tenner og dårlig matlyst, som i verste fall kan føre til underernæring. Hullene begynner å komme, og har man først fått et hull så sprer det seg raskt. Du kan ende opp med rotfylling eller tannråte, eller i verste konsekvens faller tennene ut. Og det er vel ingen av oss som ønsker å måtte ha tannproteser eller gebiss ved fylte 40 år?

Vi som jobber med dette mener at tannpleie må inn under egenandelsordningen. God tannhelse reduserer faren for andre sykdommer og lidelser, og en god offentlig tannhelseordning vil kunne spare samfunnet for mye penger som i dag blir brukt til behandling av alvorlige sykdommer som oppstår på grunn av folks dårlige tenner.

Tennene våre er en del av kroppen, derfor må tannhelse likestilles med andre offentlige helsetjenester.

VPF-15

Forslag fra Svein Mork Dahl (Aust-Agder).

“Allemannsretten bør grunnlovsfestes, og også utvides til å gjelde Internett.”

Hvorfor:

Per i dag er Allemannsretten til ferdsel i utmark sikret gjennom Friluftsløven. Retten til fri ferdsel i utmark er et av få gjenværende gratis fellesgoder, og er derfor så viktig for hver av oss at den bør sikres Grunnlovs rang, og den bør ikke kunne endres, eller fjernes gjennom en endring i det vanlige lovverket. I det moderne Norge er også Internett blitt et viktig fellesgode som bør sikres for fremtidens innbyggere. Piratpartiet vil derfor at allemannsretten også skal innbefatte tilgang til Internett.

VPF-16

Forslag fra Svein Mork Dahl (Aust-Agder).

“Dagens bompengerordning bør avvikles, og det bør utredes alternative måter å finansiere veibygging.”

Hvorfor:

Bompenger er et inngrep i befolkningens bevegelsesfrihet, og bør unngås

Dagens ordning med bomstasjoner er problematiske av flere årsaker, både treffer de brukerne vilkårlig i forhold til deres behov og bosted, men de innehar et unødvendig element av overvåking som er unødvendig i forhold til å finansiere nybygging av vei. I tillegg er dagens bompengordning altfor dyr og byråkratisk i drift.

Dagens bompengordning bør om man fortsatt skal ha delvis brukerbetaling erstattes av en ordning som på en bedre måte belaster brukeren for reell bruk, så som en avgift basert på kjørelengde eller tilsvarende.

Dagens ordning hvor motorsykler m.m. unntas å betale bompenger bør bortfalle.

VPF-17

Forslag fra Geir Aaslid (Akershus).

Alternativ og samlende formulering til forslag VPF-15 og VPF-16.

«Programforslag til programkomiteen

Piratpartiet vil grunnlovsfeste allemannsretten.

Retten til fri ferdsel i utmark er for viktig for hver av oss til at den kan tillates begrenset med skatt og avgift. Allemannsretten er et gratis fellesgode og en del av vår kulturarv. Den gir deg rett til å bruke utmarka. Piratpartiet vil utvide bruksområdet for allemannsretten til også å omfatte gratis ferdsel og opphold på offentlig vei og på Internett. Hverken utmark, veier eller internettet skal beskattes tyngre enn det som er nødvendig for å forvalte disse områdene forsvarlig.

Piratpartiet tar sterkt avstand fra alle former for unødvendig skatt og avgift som begrenser bruken av utmark, vei og internett til bare å gjelde de rikeste.

Piratpartiet vil avskaffe all bompenginnkreving i Norge. Piratpartiet vil i stedet finansiere veinett og kollektivtrafikk i henhold til Nasjonal Transportplan ved diverse innsparinger andre steder i statsbudsjettet.»

VPF-18 til VPF-20 med begrunnelse:

Forslag fra Geir Aaslid (Akershus)

Alle tre forslag hører hjemme under Forsvar i valgprogrammet.

[Kommentar fra programkomiteen. Noe av begrunnelsen kan kanskje bli tatt med inn i valgprogrammet. Det må bli klargjort før landsmøtet.

Landsmøteforslag om Forsvarspolitik

Det har bygd seg opp en ukultur i forsvarsforvaltningen som gjør at større grupper av fagmilitære anser at det nå er umulig å stemme på de tre største partiene I årets stortingsvalg. Her har vi en unik anledning til å vise at nye partier kan framstå som mer troverdige enn de gamle I forsvarspolitikken.

Mot forsvarsbyråkrater hjelper bare pirater!

Uansett hva en mener om forsvarspolitikkk bør Piratpartiet kjempe for åpenhet i politikk og offentlig forvaltning. Skal politikere kunne ta de riktige beslutningene I spørsmål om vår sikkerhet, så må de ha tilgang til alle faktaene og ikke bare de som en politisk korrekt forvaltning ønsker å benytte.

Norges Offisersforbund krever at den hemmeligholdte strukturstudien for Heimevernet omgående blir offentliggjort. Piratpartiet bør snarest støtte kravet fra Norges Offisersforbund (NOF) om at forsvarsminister Ine Eriksen Søreide snarest og før valget legger fram den hemmeligholdte strukturstudien for Heimevernet. Også partier som Senterpartiet har støttet kravet.

VPF-18

Forslag fra Geir Aaslid (Akershus).

«Piratpartiet støtter kravet fra NOF om offentliggjøring av strukturstudien for HV.»

Begrunnelse:

Det har bygd seg opp en ukultur i Forsvarsdepartementet hvor protestbevegelsen «Styrk Heimevernet» krever en granskning av embetsverket i FD for å avklare om det er strafferettslig grunnlag for å etterforske og straffe enkeltstående byråkrater for tjenesteforsømmelse. Vi har fått et forsvarsbyråkrati som bare vil bruke penger på seg selv, mens nesten alt som bidrar til den spisse enden må lide.

VPF-19

Forslag fra Geir Aaslid (Akershus).

«Piratpartiet støtter kravet om granskning fra «Styrk Heimevernet».»

Begrunnelse:

Et troverdig forsvar må bygges på folkets behov for lokal sikkerhet og det er et statlig ansvar å sørge for at denne sikkerheten er betryggende. Til sammenligning ser vi at Finland bruker halvparten så mye penger på forsvaret som Norge, men finner flest har tillit til landets forsvar.

«Styrk Heimevernet» påpeker at den fagmilitære kompetansen krever 56.000 HV-soldater og de ønsker å gjenopprette det nedlagte sjøheimevernet. Her må det påpekes at sjøheimevernet skulle nedlegges fordi det var for dyrt (1800 HV-soldater med 36 fartøyer til en årlig pris på

80 mill kr). Man skulle bruke nye droner istedet, men straks nedleggelsen var vedtatt kom det fram at droner var dyrere og derfor måtte skrinlegges.

VPF-20

Forslag fra Geir Aaslid (Akershus).

«Piratpartiet støtter de fagmilitære kravene i FFI-rapporten om 56.000 HV-soldater og et nytt sjøheimevern.»

Begrunnelse:

Dette kan finansieres ved å bruke 2% av statsbudsjettet på forsvar. Eller man kan følge anbefalingen fra «Styrk Heimevernet»:

Det er bare å ta penger fra byråkratiet. Der er det nok av penger. Vi har råd til å miste Forsvarsbygg. Vi har råd til å legge ned den nye FMA-etaten (Forsvarsmateriell, red.anm.). Vi har også råd til å ta en god del stillinger fra Forsvarsdepartementet, som åpenbart har misbrukt de ressursene de har tilgang til Norge er ett av få NATO-landene som ikke sliter med en betydelig statsgjeld, og det er lite holdbart å unnskyldes seg med dårlig økonomi når det egentlige problemet er manglende åpenhet og debatt, samt et ekspanderende forsvarsbyråkrati.

Kildemateriale for VPF-18 til 20:

Journalistene Kvamme og Stormark 17. juli om [hemmelig HV-rapport](#) .

Stormark 18, juli om Offisersforbundets [krav til forsvarsministeren](#).

Stormark 19,juli om protestbevegelsen “Styrk heimevernet” som krever [granskning av embetsverket](#).

Aldrimer.no publiserer studien 24.juli etter at en anonym varsler har lekket den hemmelige [FFI-strukturstudien for Heimevernet](#).

VPF-21

Forslag fra Thomas Gramstad (Oslo).

Skolebibliotek må styrkes slik at elevene er sikret ressurser og trygge rammer i utviklingen av lære- og leselest og digital kompetanse. Opplæringsloven må utvides til å spesifisere at skolebibliotekene skal ha kvalifisert personell tilstede i skoletiden, oppdaterte boksamlinger, og teknologisk utstyr til å utvikle digitale ferdigheter. Det skal være et mål at det er et tett samarbeid mellom lærere og skolebibliotekarere.

Begrunnelse:

«Gode og velfungerende skolebibliotek er viktige i utviklingen av leseferdigheter og leselest

blant elever. Dette gjelder uavhengig av bosted og foreldrenes utdanning og yrke. Gode skolebibliotek bidrar til at elever har tilgjengelig litteratur innen skjønnlitteratur og sakprosa, og til at de møter kompetent personell som kan bidra med formidling, informasjonsinnhenting og kildekritikk. Skolebibliotek er også sentral i arbeidet med å utjevne sosiale og digitale forskjeller blant elever med ulik bakgrunn, og en viktig arena for læring og lesing i alle fag.

Det finnes mye forskning som underbygger viktigheten av gode skolebibliotek og kvalifiserte ansatte i utviklingen av elevers lesekompetanse og utdanningskarriere. Undersøkelsen «Linking School Libraries and Literacy» (2010) understreker for eksempel at det er en sterk forbindelse mellom hvor gode lesere elevene er og hvor ofte de bruker skolebiblioteket. Tilgangen på bøker og bibliotekets betydning for bedre skolerresultater trekkes blant annet frem som viktige årsaker til at elevene bruker biblioteket. En studie fra «Library Research Service» (2012) fremhever verdien av fulltidsansatte skolebibliotekarere som sentrale i utviklingen av leseferdigheter. Elever ved skoler med ansatte bibliotekarere gjorde det betraktelig bedre på tester enn skoler uten bibliotekarere. «School Library Research Summarized: A Graduate Class Project» (2013) fastslår at skolebibliotekarere og -bibliotek er viktige for elevenes akademiske resultater, og for livslang læring og lesekompetanse. Et godt skolebibliotek har ifølge undersøkelsen sertifisert personell, oppdaterte boksamlinger og teknologisk utstyr til å utvikle digitale ferdigheter. Det er også her et tett samarbeid mellom lærere og skolebibliotekarere.

Tilgang til skolebibliotek er en rett som er lovfestet i opplæringsloven (§ 21-1. Tilgang til skolebibliotek). Lov og forskrifter sier imidlertid ingenting om hvordan skolebibliotek skal drives og hvilke ressurser de skal ha. Satsing på skolebibliotek avhenger i for stor grad av økonomi og prioriteringer i kommunene. Noen er flinke til å satse, mens andre ikke er det. Dette fører til store forskjeller i hvilket skolebibliotektilbud elever får og har i Norge.

Vi mener at skolebibliotekene må styrkes og bli enda bedre ressurser i elevenes utdanningsløp. Skolebibliotek er en helt sentral arena for å utvikle leseferdigheter, litteraturinteresse og kritisk tenkning blant elevene. Skolebibliotek må være attraktive steder for elevene å oppholde seg i. De må ha kvalifisert personell og tilgjengelig og oppdatert litteratur innen både skjønnlitteratur og sakprosa. Det må også etableres et tettere samarbeid mellom skolen og bibliotekene, og mellom lærerne og bibliotekarere. Slike satsningsområder er helt avgjørende for at enda flere skolebibliotek og bibliotekarere skal bli den ressursen de kan være for elevene.

Bedre skolebibliotek krever engasjement og vilje fra politisk hold. Ansvaret for å styrke skolebibliotek må komme fra Storting og regjering slik at det ikke er opp til velvillige rektorer og dedikerte lærere og bibliotekarere ved hver enkelt skole om elever har tilgang til gode skolebibliotek.

Nå er det tid for handling. Skolebibliotek må styrkes slik at elevene er sikret ressurser og trygge rammer i utviklingen av lære- og lese lyst.

Se også årsmeldingen til Foreningen !les: <http://foreningenles.no/om-oss/arsrapporter/arsrapport-2016>.»

Forslag fra Anders Kanten (Oslo).

Husbåt

Piratpartiet ønsker å tillate huslån til båt, for ikke alle vil ha fast eiendom. Ved å gjøre det lettere å bo på sjøen, ønsker vi å løse problemer med boligmangel.

Begrunnelse:

Staten har nylig åpnet litt for at man kan ha adresse i en havn om man har fast plass 6 mnd i året eller mer og det er en fin ting. Jeg mener det burde presses på litt mer på denne fronten slik at man også kan få huslån til båt. Ikke alle vil ha fast eiendom. Å gjøre det lettere å bo på sjøen kan også løse boligfloker for blant annet studenter om man har muligheten til å "bare" få inn et hotellskip. Brukte ferger kan da også remodelleres til boligformål fremfor å skrapes.

VPF-23

Forslag fra Anders Kanten (Oslo).

Minihus

Gjør det lovlig å bo i minihus og å bygge dem selv, så lenge de ikke er koblet til strømmettet og kloakk. Et hus på en henger eller "offgrid" skal det være lov å bygge og bo i, selv opp til 40 kvadratmeter, uten å søke stat eller kommune. Dette forutsetter at man har bruksrett eller tillatelse fra grunneier og at huset er mobilt i den grad at det kan transporteres langs vei eller vann uten permanente miljøkonsekvenser.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Forslaget er litt omformulert, slik at det kan stemmast over på landsmøte. Meiningane i forslaget skal vere uforandra.

VPF-24

Forslag fra Anders Kanten (Oslo).

Kollektivtransport

Statlige dreven kollektivtransport ønsker Piratpartiet å gjøre lovfestet billigere enn å benytte bil. På sikt ønsker vi å gjøre kollektivtransport gratis i den forstand at vi betaler for det via skattemidlene.

Begrunnelse:

Hvis en familie på 4 for eksempel skal fra Oslo til Moss burde det være billigere å reise kollektivt enn med personbil av miljøhensyn. Slik det er nå, koster kollektivt vesentlig mer enn å ta bilen.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen

Forslaget er så vidt omformulert, slik at det kan stemmast over på landsmøte. Meningane i forslaget skal vere uforandra.

VPF-25

Forslag fra Anders Kanten (Oslo) og Targeir Attestog (Aust-Agder).

Bomringer

Bomringer rundt byer aksepteres om disse blir øremerket til å finansiere kollektivtransport. Biler med minst to passasjerer (pluss sjåfør) og motorsykler skal få passere gratis. Dette forutsetter gratis parkeringsplasser på utsiden av byene slik at man kan parkere med bil der og ta gratis buss inn til arbeid.

Begrunnelse

Er du så ego at du kjører alene inn til byen i en bil, burde du i det minste betale for et par seter på bussen. Kjører du full bil eller MC burde du få passere gratis. Dette forutsetter gratis parkeringsplasser på utsiden av byene slik at man kan parkere med bil der og ta gratis buss inn til arbeid og så videre.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen

Forslaget er omformulert, slik at det kan stemmast over på landsmøte. Meningane i forslaget skal vere uforandra.

VPF-26

Forslag fra Anders Kanten (Oslo) og Targeir Attestog (Aust-Agder).

Medieavgift

Piratpartiet mener at kringkastingsavgiften, som belaster ferdig beskattende midler, skal erstattes med finansiering gjennom statsbudsjettet.

Begrunnelse:

Staten burde ikke tvinge borgere til å betale for NRK, en underholdnings- eller nyhetstjeneste som ikke alle folk ønsker å abonnere på. Hvis dette skal finansieres av staten, får de grave i sin egen pengesekk og ikke belaste ferdig skattede midler. Tenk deg om staten hadde påtvunget folk TV2 Sumo for eksempel...

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Forslaget er omformulert, slik at det kan stemmast over på landsmøte. Meiningane i forslaget skal vere uforandra.

VPF-27

Forslag fra Anders Kanten (Oslo) og Targeir Attestog (Aust-Agder)

Utviklingshjelp

Piratpartiet mener at Norge skal bruke bruke 1% av bruttonasjonalproduktet til utviklingshjelp, men aldri som rene kontantoverføringer. Vi har liten kontroll på hvor disse midlene går og gang på gang blir kriminelle forhold avslørt uten at det skjer noe som helst. Midlene skal i stedet gis som utstyr og kompetanse. Dette ville også minske arbeidsledigheten og øke produksjonen i Norge. Piratpartiet ønsker det skal sendes norske brønnborere, bønder, mineryddere, IT-teknikere, snekkere og rørleggere til de aktuelle områdene. Alle disse med gode budsjetter. Vi ønsker utenlandsteam som fungerer basert på ingeniørbataljonen i forsvaret og provincial reconstruction teams. Med det kan Norge hjelpe til med å få på plass og reparere infrastruktur, irrigasjon, strøm, kloakk og internetttilgang bedre i land som ikke har dette på plass selv. Vi kan bygge skoler, veier og brannstasjoner.

[Bør kanskje stemmes over separat som suppleringsforslag **VPF-27a**:]

Piratpartiet ønsker å donere nettbrett og telefoner med solcelleladere til utviklingsregioner.

[Bør kanskje stemmes over separat som suppleringsforslag **VPF-27b**:]

Ønskelig er en applikasjon av for disse brukerenhetene til anonym rapportering og dokumentasjon av overgrep.

Begrunnelse:

Jeg har selv vært minerydder i Afghanistan for NATO. Disse menneskene trenger ikke flere våpen og en større krigsmaskin inn i landet. De trenger gratis internetttilgang som ikke kan enkelt kan blokkeres og gratis smarttelefoner slik at de kan utfordre etablerte sannheter på egenhånd. Disse burde komme med et godt utvalg apper for å kunne opplyse seg selv, som for eksempel lære seg å lese og skrive. Å bruke mer penger på noe mindre effektivt er håpløst. La oss airdroppe pads (nettbrett, red.anm.) og telefoner med solcelleladere til alle regioner. Gi folk også en app til å rapportere overgrep og dokumentere dette, gjerne anonymt.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Forslaget er omformulert, slik at det kan stemmast over på landsmøte. Meiningane i forslaget skal vere uforandra. Har skilt ut to setningar som suppleringsforslag, fordi dei skil seg ut frå resten, men vi kan vurdere likevel om desse kan stemmast over samla.

VPF-28

Forslag fra Anders Kanten (Oslo) og Targeir Attestog (Aust-Agder)

Utdanning

Piratpartiet ønsker å legge religion inn under historiefaget. De ekstra undervisningstimene ønsker vi å bruke til å lære barn og ungdom om privatøkonomi og entreprenørskap. Det inkluderer hvordan man fyller ut en selvangivelse, starter et firma og investerer i aksjemarkedet.

Begrunnelse:

Det er ting de faktisk har bruk for. Religion er ikke noe som burde bli presentert som en sannhet i noen som helst form.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Forslaget er omformulert, slik at det kan stemmast over på landsmøte. Meiniane i forslaget skal vere uforandra. Eg la til begrepa privatøkonomi og entreprenørskap.

VPF-29

Forslag fra Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Targeir Attestog (Aust-Agder)

Piratpartiet støtter alle ordninger som er nødvendige for at våre innbyggere skal kunne leve et verdig liv, slik som nasjonal dør-til-dør-transprot for funksjonshemmede.

Begrunnelse:

Forsøkene som har vært gjort har gode resultater, og jeg håper vi kan se at ordningen kommer på plass i løpet av neste stortingsperiode. Piratpartiet er menneskerettighetspartiet og vil alltid støtte gode løsninger som sikrer norske innbyggere et godt og verdig liv.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Basert på svar på e-post frå Blindeforbundet. Er så vidt omformulert for å passe inn i valprogram

VPF-30

Forslag fra Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Targeir Attestog (Aust-Agder)

Dessverre tar det alt for lang tid før hjelp i form av synsrehabilitering blir gitt og sannsynligvis skyldes dette at man ikke blir fanget opp av systemet. Årsakene til dette er sammensatt, men handler bl.a. om kompetanse særlig i kommunen og et manglende nasjonalt synsregister.

Piratpartiet støtter tidlig innsats og øket kompetanse i kommunene og iverksetting av konkrete forbedringstiltak for eksempel i form av informasjonstiltak overfor fastlegene slik at disse selv har og kan videreformidle korrekt informasjon.

Det er viktig at blinde og svaksynte får nødvendig rehabilitering. Dette kan bidra til at blinde og svaksynte blir mer selvstendige og får økt livsutfoldelse.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Basert på svar på e-post frå Blindeforbundet. Er så vidt omformulert for å passe inn i valprogram

VPF-31

Forslag fra Svein Mork Dahl (Aust-Agder) og Targeir Attestog (Aust-Agder)

Piratpartiet ønsker at lovproposisjonen om retten til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) skal være førende for tildelingen av dette, ikke en byråkratisk tidsgrense.

Begrunnelse:

I lovproposisjonen om BPA-rettigheten (86 L 2013 – 2014) fremheves formålet med BPA om et aktivt og selvstendig liv og vises til at forslaget er en del av regjeringens arbeid med å følge opp intensjonene i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Basert på svar på e-post frå Blindeforbundet. Er omformulert for å passe inn i valprogram.

VPF-32

Forslag fra Svein Mork Dahl (Aust-Agder)

Piratpartiet tror at vi må lytte til dem som føler problemet på kroppen. Tilbakemeldinger vi har fått er at synshemmede og andre grupper ønsker en tilrettelagt skolehverdag, og vi vil støtte en utredning for å se på måter å løse dette på. For å sikre at mobbing ikke er et problem må man sikre gode kunnskaper og toleranse i samfunnet. Vi tror mye av mobbingen generelt kommer av manglende toleranse for annerledeshet. Den toleransen og kjærligheten man ser hos små barn må dyrkes og støttes, slik at man ikke mister den på veien til voksenlivet.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Basert på svar på e-post frå Blindeforbundet. Såg ikkje behov for å omformulere dette, sidan det ser ut til å passe inn i valprogrammet for meg.

VPF-33

Forslag fra Geir Aaslid (for valgprogram og breddeprogram):

Punkt 3 i teksten med den noe underlige overskriften Piratdepartementene foreslås endret til følgende, slik at det sentrale begrepet miljøvern kommer inn i vårt program, til erstatning for dagens tekst som er for svak.

3. Miljøvern

Piratpartiet er for en bærekraftig natur- og ressursforvaltning med vekt på rent vann og ren luft for alle samt et styrket vern av uberørt natur og artsmangfoldet.

(linjen om patenter er overflødig, da dette er dekket under punktet om forskning og innovasjon. Dyrs velferd foreslås flyttet til landbrukspolitik))

Teksten under utgår da i sin helhet.

3. Dyre- og viltvern

Pirater respekterer liv. Pirater er fredelige. Derfor tar pirater avstand fra dødsstraff og ødeleggelse av miljøet. Pirater står for en bærekraftig utvikling og ressursforvaltning. Vi aksepterer ikke patent på liv, organismer eller gener.

3.1. Dyreverv

Piratpartiet er imot ødeleggelse av vårt miljø. Pirater står for bærekraftig natur- og ressursforvaltning og derfor er vern av dyr svært viktig for pirater.

3.2. Dyrs velferd

Piratpartiet er imot ødeleggelse av vårt miljø. Pirater står for bærekraftig natur- og ressursforvaltning og derfor er dyrs velferd et prioritert område for Piratpartiet.

Kommentar frå Targeir Attestog i programkomitéen:

Ved vedtek kjem dette også med i valprogrammet.